

Lärarhandledning

för det digitala läromedlet

Solklart – omgivningslära

Innehåll

1. Inledning
2. Tanken bakom läromedlet
3. Jag som människa
4. Omgivningslära i åk 3–6 enligt läroplanen
5. Navigeringen

1. Inledning

Läromedlet Solklart Omgivningslära innehåller sex temahelheter som följer läroplanen från 2014. Läromedlet är en uppdatering av den äldre versionen av Solklart som fortfarande fås som kopieringsunderlag i pärmar (Miljö- och naturkunskap, årskurs 3 och 4, Biologi och geografi, årskurs 5 och 6 samt Fysik och kemi, årskurs 5 och 6).

Temahelheterna är:

- Jag som människa
- Trygg vardag
- Min världsbild
- En hållbar framtid
- Naturens fenomen
- Naturen omkring oss

Det digitala läromedlet är tillgängligt för alla elever, vilket främjar delaktighet och demokrati.

2. Tanken bakom läromedlet

Läromedlet riktar sig till elever inom specialundervisningen i årskurserna 3–6, men också för ungdomar och vuxna i behov av stöd i inläringen. En lärare eller skolgångshandledare behöver vara med i undervisningssituationen där läromedlet används.

Läromedlet är ett grundmaterial i lättläst form och innehåller två läsnivåer med uppgifter. Den lätta läsnivån har en vit bakgrund med tydliga bilder som är kopplade till texten. Ifall eleven inte kan läsa texten kan man i stället med hjälp av bilden diskutera innehållet. Möjlighet att få texten uppläst finns också. Den svårare läsnivån har en ljusgrön bakgrund och har mera text och fakta. En lyssnarknapp finns att använda för båda nivåerna i det digitala materialet.

Läroplanens tanke och avsikt ligger som grund för texten och uppgifterna som finns i läromedlet. Uppgifterna uppmuntrar och strävar till laborativt, undersökande och reflekterande inlärningsätt. Fundera, testa dig själv, forska, ta reda på eller drama är exempel på uppgiftstyper.

Ängens och vägkantens växter

Många växter växer
vid vägkanter och på ängar.
Där är det torrt och soligt.
Många av växterna har små blad,
för växter som växer på ljusa ställen
behöver inte stora blad.

3. Naturen omkring oss

Den här delen heter Naturen omkring oss. I Naturen omkring oss behandlas följande teman:

- **Naturen omkring oss**
Naturen, Växtens delar, Frön, Att samla växter, Artkunskap och Allemansrätten.
- **Enkla maskiner**
Enkla maskiner, Kilen, Lutande plan, Skruven, Hävstång, Hjulet och Fjäder.
- **Våra sällskapsdjur**
Våra sällskapsdjur, Hund, Katt, Kanin, Marsvin, Fiskar, Vandrande pinnar och Skadedjur.
- **Ängen och parken**
Parken, Parkens blommor, Ängens växter, Djur vid vägkanten och Trafiken.
- **Myren**
Myren, Myrens djur och Myrens växter.
- **Skogen**
Finlands gröna guld, Finlands skog, Skogens olika skikt och Skogsvård.
- **Lövskogen**
Lövskog, lövträd, Älg och mårddhund, Skogens stora rovdjur, Skogens smådjur och Lunden.
- **Barrskogen**
Skogen, Barrskog, Risväxter, Barrträd, Örter, Svampar, Skogens bär, Mossor och lavar och Barrskogens djur.

- **Livet i och vid vattnet**
Livet i och vid vattnet, Alger, Fåglar, Däggdjur, Livet vid sjön, Ryggradslösa djur och växter vid sjön.
- **Trädgårdslandet**
Trädgårdslandet, Växter i trädgårdslandet, Från frö till skörd, Djur i trädgården, Växthuset och Skördetid.
- **Bondgården**
Bondgården, Bondgårdens ordlista, Året runt på bondgården, Våra sädesslag och Andra växter på bondgården.
- **Gårdsplanen**
Gårdsplanen, Växter, Djur, Stannfåglar och Ryggradslösa djur
- **Naturen om våren**
Naturen om våren, Vårens växter, Insekter om våren, Fåglar om våren, Flyttfåglar, Olika näbbar och Ryggradslösa djur.
- **Naturen om vintern**
Naturen, Växterna, Djuren och Fåglarna.

Som ett komplement till läromedlet finns också ett bildstödsmaterial. Länkar till bildstödssidorna finns på webbsidan under Tilläggsmaterial (bildstöd). Texten med bildstöd är gjord i programmet Widgit online. Med programmet SymWrighter och Widgit online kan du ladda upp texterna och omforma texten så som det passar din elev bäst.

Kopiering och delning av läromedlet är förbjudet.

4. Omgivningslära i åk 3–6 enligt läroplanen

Att undersöka omgivningen

Som innehåll väljs undersökningsuppgifter som härrör till den egna livsmiljön. I livsmiljön fäster man uppmärksamhet vid den levande och icke-levande naturen, den byggda och sociala miljön samt fenomen, material och tekniska tillämpningar i omgivningen. Med hjälp av uppgifterna får eleven insikt i de olika faserna av en undersökning. Eleverna undersöker jordmånen och berggrunden. Genom att undersöka förändringar i kroppars rörelser bekantar de sig med begreppet kraft. Eleverna identifierar organismer och olika livsmiljöer, sammanställer under handledning en växtsamling samt undersöker experimentellt växternas tillväxt. De undersöker också betydelsen av olika miljöer i hembygden ur ett hälsoperspektiv. Eleverna bekantar sig också med de rättigheter och skyldigheter som gäller då de rör sig i sin omgivning. (Glg, 2014)

I denna del av läromedlet Solklart får eleven genom olika sorters undersökningsuppgifter bekanta sig med olika miljöer som till exempel ängar, sjöar, bondgården, trädgårdslandet, skogar och gårdsplaner. Eleven bekantar sig också med djur som finns i de olika miljöerna.

Eleven får bekanta sig med allemansrätten. Eleven övar på att lära sig känna igen olika sorters växter och träd. Eleven kan också sammanställa en växtsamling.

Eleven får på ett lätt och tydligt sätt bekanta sig med enkla maskiner genom att fundera, öva och utföra experiment.

5. Navigeringen

Läromedlet är uppbyggt så att läraren eller eleven kan välja hur mycket text som ska läsas eller hur många uppgifter som ska göras.

Om man väljer den lättare läsnivån med kortare texter, kommer man till uppgifter anpassade till den lättare läsnivån.

Om man väljer den svårare läsnivån med längre texter, kommer man till uppgifter anpassade till den svårare läsnivån.

Det finns en möjlighet att få alla text- och uppgiftssidor upplästa.

Knapparna

	Till innehållsförteckningen.
	Lättare text.
	Svårare text.
	Lättare uppgift.
	Svårare uppgift.

	Lyssna på instruktionerna.
	Lyssna på texten.
	Gå tillbaka till föregående sida.
	Gå framåt till följande sida.

Naturen omkring oss

Författare:

Maria Sjöblom

Johanna Pipping-Arrakoski

Bilder:

Hanna Björkqvist

Pixabay

LL-språkgranskning:

LL-Center

Språkgranskning:

Jenny Sylvén

Redaktörer:

Johanna Pipping-Arrakoski

Carina Frondén

Lärrarhandledning

Text:

Johanna Pipping-Arrakoski

Carina Frondén

Uppdaterad 2023:

Jessica Öhman

©Lärum-förlaget 2020

ISBN: 978-952-7099-29-2

